

262

265

SUPPLEMENT TO
THE
MYSORE GAZETTE.

ಮೈಸೂರು ಗಜೆಟ್. ನವೆಂಬರ್.

Published by Authority.

BANGALORE, SATURDAY 27TH APRIL 1867.

MISCELLANEOUS PAPERS.

CATTLE DISEASE.

EXCYMA EPIZOOTICA.

Commonly known as "Foot and mouth disease" is a specific fever, contagious, generally epizootic, and attended with the formation of vesicles or blisters on the tongue, inside the lips, roof of the mouth, and in the clefts of the hoofs.

Symptoms.

1st Stage.—Loss of appetite, dry nose, slight redness of the lining of the eyelids and nostrils, pulse somewhat quickened, skin hot, and cessation of rumination.

2nd Stage.—Febrile symptoms heightened, when standing frequently holding up and violently shaking the feet; sometimes obstinately lying down; discharge of saliva from the mouth, frequent smacking of the lips, or champing the jaws. An examination will discover numerous vesicles in the mouth, and between the digits of the feet, and the complete formation of which the fever gradually subsides, and as the tongue becomes less sensitive the appetite returns.

Duration.

From 7 to 14 days elapse before the patient may be considered convalescent, but a return to draught labor may be indefinitely prolonged for the healing of the vesicular sores of the feet.

Treatment.

1. Prevention.—Generally occurring in an epizootic form, and being an infectious disease, perfect separation from healthy animals should be the first and chief aim.

II. Cure.—As a rule the disease may be permitted to run through its stages without having recourse to medicines, but from the soreness and pain of the vesicles in the mouth, little or no food of the usually hard dry kind is eaten; it is therefore necessary to support the strength by offering soft food such as bran mash or young green grass, and in case this cannot be eaten pour 5 or 6 quarters of gruel down the throat daily with a drenching horn. The blisters of the mouth and feet should be opened, and the latter kept carefully cleaned and free from maggots, to prevent which the best application is oil or spirit of turpentine mixed with an equal proportion of cocoanut oil, but where a difficulty of procuring this occurs, the following mixture may be used—camphor 3 ounces, cocoanut oil 1 pint. After the fever has entirely subsided, some benefit may be expected from causing the animal to stand 2 or 3 hours daily in clean cold water. I consider the common practice of covering the wounds with quick-lime very prejudicial, producing sloughing, thereby retarding the cure. A large comfortable bed of dry straw should be given to induce the animal to lie down as much as possible.

BANGALORE,
6th February 1867.

JAMES THACKER,
Veterinary Surgeon.

ಪಶು ರೋಗ.

“ಯಕ್ಷಿಮಾ ಯೆ ಪಿಸೂತಿಕ್” ಎಂಬ ಗೋವು ರೋಗ

ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ “ಕಾಲು ಮತ್ತು ಬಾಯಿರೋಗ” ವೆಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಬಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಫರದ ಜ್ವರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅದು ಅಂಟು ರೋಗ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಸರ್ವತಾ ವ್ಯಾಪಿಸು

ವಂಥಾದ್ದು, ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆ ಮೇಲೂ, ತುಟಗಳ ಪಕ್ಕಗೂ ಬಾಯಿಯ ತಾಳುವಿನಲ್ಲೂ, ಗೊರನೆಗಳ ಯೆಡೆಯಲ್ಲೂ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

ರೋಗದ ಕುರುಹುಗಳು.

ಪ್ರತಮ ಅವಸ್ಥೆ--ಹಸುವು ಮಂದವಾಗಿರುವದು. ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಪರೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವದು. ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಪೆಗಳ ಮತ್ತು ಮೂಗಿನ ರಂಧ್ರಗಳ ವಳ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪಾಗಿರುವದು, ನಾಡಿಸ್ವಲ್ಪ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವದು, ಮತ್ತು ಮೇಕೆ ಕಡಿಯುವಂತಾದ್ದು ನಿಂತು ಹೋಗುವದು.

ಎರಡನೆ ಅವಸ್ಥೆ--ಜ್ವರದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು. ನಿಂತು ಕೊಂಡಿರುವಾಗ್ಯೂ ಗೊರನೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕಾ ವರ್ತಿ ಮೇಲೆಯೆತ್ತುವದು, ಮತ್ತು ಜೋರಿನಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವದು, ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲಶ್ಯದಿಂದ ಮಲಿ ಕೊಂಡಿರುವದು, ಬಾಯಿಯಿಂದ ನೊಜುಲು ಹೊರಡುವದು. ತುಟ್ಟಗಳನ್ನು ಅನೇಕಾವರ್ತಿ ನಕ್ಕು ವದು ಅಥವಾ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುವದು. ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದಾದರೆ ಬಾಯಿಯಲ್ಲೂ ಗೊರನೆಗಳ ಎಡೆಯಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಇರುವಂಥಾದ್ದು, ಕಂಡು ಬಂದೀತು, ಆ ಬೊಕ್ಕೆಗಳು ಪೂರ್ಣ ಬೆಳದ ನಂತರ ಜ್ವರ ಕಮ್ಮಿಯಾಗುವು ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ನಾಲಿಗೆಯ ನೋವು ಕಮ್ಮಿಯಾಗುತ್ತ ಬರುವಾಗ್ಯೂ ಹಸುವು ದಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ.

ರೋಗ ಯೆಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆಂಬದು.

ಈ ರೋಗ ತೆಗೆದ ಜಾನವಾರು ರೋಗದಿಂದ ಗುಣಪಡಿಯುತ್ತಾ ಬರುವದಾಗಿ ಯೆಣಿಸ ಬೇಕಾದರೆ 7ರ ಲಾಗಾಯಿತು 14 ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಕಳೆಯುತ್ತವೆ, ಆದರೆ 10 ಜಾನವಾರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರ ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ವಿಳಂಬವು ಬಹುದು, ಯೆಷ್ಟು ಯೆಂತಾ ನಿಶಯ ಹೇಳ ಕೂಡದು ಯಾಕಂದರೆ ಗೊರನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾ ಬೊಕ್ಕೆಗಳ ಹುಣ್ಣುಗಳು ವಾತಿಯಾಗ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

I. ರೋಗವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವಂತಾದ್ದು--ನಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಈ ರೋಗವು ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತಾದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅದು ಅಂಟು ರೋಗವಾಗಿರುವದರಿಂದ, ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುವಂತಾ ಜಾ

ನುವಾರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಂಗಡ ಇಡುವಂತಾದ್ದು ಮೊಡಲನೇ ವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿರ ಬೇಕು.

II. ರೋಗ ಗುಣ ಪಡಿಸುವದು--ಯೇನೂ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಈ ರೋಗವು ಅದರ ಯೆಲ್ಲಾ ಅವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಬಿಡ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಬೊಕ್ಕೆಗಳ ಹುಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೋವಿನ ದೆಕೆಯಿಂದ ನಾಡಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಘಟ್ಟ ತರದ ವಣ ಆಹಾರ ತಿನ್ನು ವದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ ತವುಡು ಅಥವಾ ಯೆಳತು ಹಣಿ ಹುಣ್ಣು ತಿನಿಸಿಕೊಂಡು ಜಾನವಾರಿನ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಂತಾದ್ದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಾ ಆಹಾರ ಕೂಡ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡದೇ ಹೋದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ 5-6 ಬಾಟ್ಲಿ ಗಂಜಿಯನ್ನು ಬಂದು ಅಂಡೆಯಿಂದ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ದು ಬೇಕು ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸುತ್ತು ಗೊರನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಾ ಬೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ವಡಿಯ ಬೇಕು ಮತ್ತು ಗೊರನೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧವು ಮಾಡಿ ಹುಳಗಳು ಬೀಳದಂತೆ ಇಡ ಬೇಕು. ಹುಳಗಳನ್ನು ಬೀಳದಂತೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಯೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಔಷಧಿಯು ಟರಪೆಂಟೈನ್ ಯೆಣಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಆರಕನ್ನು ತೆಂಗಿನ ಯೆಣಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾ ಪಾಲು ಬೆರೆಸಿ ಲೇಪಿಸುವಂತಾದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಸವಾದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬಹುದು. ಯಾವದೊಂದರೆ 3 ಔನ್ನು ಕರಪೂರಾ ಮತ್ತು ಅರ್ಧ ಬಾಟ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಯೆಣಿ ಜ್ವರ ಪೂರ್ಣ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ತರುವಾಯ ಜಾನವಾರನನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ 2, 3 ತಾಸುಗಳ ವರೆಗೆ ಶುದ್ಧವಾದ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಕೆಲವು ಗುಣ ನಿರೀಕ್ಷಿಸ ಬಹುದು. ಹುಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಸುಣ್ಣದಿಂದ ಮುಚ್ಚುವಂತಾ ನಾಡಿಕೆಯಾದ ಪದ್ಧತಿಯು ಬಹಳ ದೋಷಕರದ್ದೆಂತ ನಾನು ತಿಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಅದರಿಂದ ಚರ್ಮಯೆದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ವಾತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆ. ಜಾನವಾರು ಸಾದ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಾಲದ ವರೆಗೂ ಮಲಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿಯೂ ಸಾಖ್ಯವಾಗಿಯೂ ವಣ ಹುಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಇಡ ಬೇಕು.

ಬೆಂಗಳೂರು,

6ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ 1867.

ಜೇಮ್ಸ್. ತೇಕೆರ,

ಆಕ್ಸಿ ನೆರಿ ಸರ್ಜನ್.